

SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓ — LELKÉSZEKNEK

Lelkészeknek és vallási közösségeknek

Párkapcsolati erőszak a vallási közösségben

Házasság és erőszak · Közösségi szegény · Lelki kísérés · ⚠ **Magas kockázat**

Egyetlen vallási hagyomány sem szentesíti a bántalmazást. A házasság megmentése nem előzheti meg az élet és a biztonság védelmét.

A lelkész szava az érintett számára más súlyú lehet, mint bármely más szakemberé — ez felelősség és lehetőség egyszerre.

01

MIÉRT FONTOS?

- A vallási közösség sokszor az egyetlen kapcsolat, amelyet az elkövető nem tud teljesen elvágni — fontos felismerési és menekülési pont lehet.
- A lelkész szava az érintett számára más súlyú lehet, mint bármely más szakemberé — ez egyszerre felelősség és lehetőség.
- A „házasság szentsége” hivatkozás az erőszak normalizálásának eszköze lehet — de egyetlen keresztény, muszlim vagy zsidó hagyomány sem szentesíti a bántalmazást. [\[EU 2024/1385\]](#)
- A vallási tanításokra való hivatkozás gyakran a nők alárendelésének igazolására szolgálhat — de semmilyen vallási hagyomány nem igazolja az erőszakot. [\[CEDAW GR35\]](#)
- A közösségi szegény és a „válás bűne” az egyik leggyakoribb akadály a segítségkérésben — a lelkész szava ezt oldhatja. [\[CEDAW GR35\]](#)
- A vallási közösség menedéket, gyakorlati segítséget és közösségi hálót nyújthat — ha tudja, hogyan. [\[WHO\]](#)

A bántalmazott életének és biztonságának védelme vallási és erkölcsi kötelezettség — megelőzi a házasság formális megmentését.

02

MIRE FIGYELJEK?

AZ ÉRINTETT JELEI A KÖZÖSSÉGBEN

- Rendszeresen megjelenik a közösségben — de csak a partnerrel, szinte soha egyedül.
- Visszahúzódás a közösségi életből, szegény, elszigetelődés. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Sérülések, ezekre adott magyarázkodás, lecsökkent közösségi aktivitás.

AZ ELKÖVETŐ STRATÉGIÁI A KÖZÖSSÉGBEN

- A közösségben aktív, gondoskodó, tekintélyes tag — más arc, mint otthon. [\[UK Home Office\]](#)
- A vallási normákat az irányítás eszközeként használja: „Isten rendje szerint a férj dönt.”
- A lelkészhez fordulást akadályozza: „ez magánügyünk”, „ne szegyeníts meg”.

- A partner nevében nyilatkozik, nehezen dönt önállóan.
- Spirituális kétségbeesés: „miért nem hallgat meg Isten”, önhibáztatás.

- A közösség előtt ideális párként jelennek meg — az érintett hallgatása kontrollált.

Ha az érintett kizárólag a partnerrel jelenik meg — az az izoláció jele lehet, nem az összetartásé.

03

MIT KÉRDEZZEK?

Rövid · Biztonságos · Nem vádló · Négy szemközt

A négy szemközti találkozó a lelki kísérés természetes kerete — így nem kell külön indokolni, hogy a partner nélkül beszéljenek.

- Biztonságban érzi magát otthon?
- Fél a partnerétől?
- Van olyan, amiről szeretne beszélni, de eddig nem mert?
- Előfordult-e testi bántalmazás vagy fenyegetés?
- Előfordult-e, hogy valaki a nyakát szorította, vagy nehezen kapott levegőt? — fojtogatás magas kockázati jel. [\[Campbell et al. 2003\]](#)

Soha ne kérdezz a partner jelenlétében. A négy szemközti beszélgetés a lelki kísérés keretében természetes.

04

MIT TEGYEK?

- Négy szemközti tér megteremtése — a lelki kísérés természetes kerete ezt biztosítja.
- Ítélezésmentes meghallgatás — az érintett nem magyarázatot keres az erőszakra, hanem biztonságot. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Vallási keretben megerősíteni: egyetlen hagyomány sem szentesíti a bántalmazást, és az élet védelme elsőbbséget élvez. [\[CEDAW GR35\]](#)
- Biztonság: a biztonsági terv átgondolása, a segélyelérhetőségek diszkrét átadása.
- Irányítás szakemberhez: OKIT, Áldozatsegítő Szolgálat, NANE, Patent — a lelkész nem vállalja át a kríziskezelést, de hidat épít a segítséghez.
- Gyermekevédelmi jelzés, ha a közösségben érintett gyermek van. A gyermek akkor is érintett lehet, ha az erőszakot nem közvetlenül ellene követik el, hanem tanúja annak. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)

A közösség menedék lehet — ha a lelkész tudja, mit tegyen. Gyakorlati segítség: szállás, közlekedés, közösségi háló. Ha az elkövető is a közösség tagja, az érintett biztonsága elsőbbséget élvez a közösségi békével vagy a konfliktus elsimításával szemben.

- ✗ „A házasság szentség — mindenáron meg kell menteni.”
- ✗ „Imádkozzanak együtt — majd megoldódik.”
- ✗ „A férj a feleség feje — ez isteni rend.”
- ✗ „Ne váljanak el — próbáljanak megbocsátani.” (az erőszak fennállása alatt)
- ✗ „Ez magánügy — a közösségnek nincs hozzá köze.”

- ✗ „Biztosan ő is hibás valamiben.”
- ✗ „Mindkét félnek változnia kell.” (a felelősség elmosása)
- ✗ Párként, együtt feldolgozni az erőszakot (közös ülés, mediáció).
- ✗ „Ha elválík, nem maradhat a közösségben.” — feltételhez kötni a befogadást.

AZONNALI INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES, HA AZ ALÁBBIK BÁRMELYIKE FENNÁLL

- Fojtogatás — a gyilkossági kockázat többszörös emelkedése, külső nyom nélkül is. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Halálos fenyegetés (akár közvetlenül, akár burkoltan megfogalmazva). [\[EU 2024/1385\]](#)
- Fegyverhez való hozzáférés vagy fegyverrel való fenyegetés. [\[National DFV Bench Book\]](#)
- A gyermek fenyegetése, bántalmazása vagy közvetlen veszélyeztetése. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- Szakítás / elköltözés utáni fokozódó zaklatás, követés. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Az érintett jelzi, hogy fél hazamenni — ne engedjük el biztonsági szempontok átgondolása nélkül.
- Az erőszak gyors eszkalációja vagy egyre gyakoribbá válása. [\[National DFV Bench Book\]](#)

A fojtogatás a későbbi súlyos vagy halálos erőszak egyik legerősebb ismert kockázati indikátora. [\[Campbell et al. 2003\]](#)

Nemzetközi és jogi keretek

EU 2024/1385	Áldozatvédelem; párterápia / mediáció kerülése aktív erőszak esetén.
Isztambuli Egyezmény	A vallási és kulturális normák nem igazolhatják az erőszakot.
CEDAW GR35	Ratifikált ENSZ egyezmény — kulturális/vallási normák és nők elleni erőszak.
Btk. 212/A § – kapcsolati erőszak	A kapcsolati erőszak büntetőjogi tényállása.
2009. évi LXXII. tv. – távoltartás	Azonnali védelmi lehetőség a hozzátartozók közötti erőszaknál.
1997. évi XXXI. törvény	Gyermekevédelmi jelzési kötelezettség.

Kockázat, trauma és kontroll

Campbell et al. 2003	Fojtogatás — a gyilkossági kockázat többszörös emelkedése (AJPH).
UK Home Office – Statutory Guidance	Coercive control: a vallási normák kontrolleszközként való használata.
SAMHSA TIP 57	Trauma-érzékeny megközelítés nem klinikai segítőknek.
National DFV Bench Book (AU)	Kockázatértékelés, a fenyegetés és fegyver mint indikátor.

Megjegyzés: Magyarország az Isztambuli Egyezményt aláírta, de nem ratifikálta. Az itt hivatkozott standardokat az EU 2024/1385 irányelv és a CEDAW egyezmény azonos tartalommal írja elő.

OKIT (állami krízis)	06 80 20 55 20
Áldozatsegítő Közp. (ÁSK)	116 006
Rendőrség / távoltartás	112
NANE	06 80 505 101
Patent (jogsegély)	06 80 80 80 81

A vallási közösség lehet az egyetlen hely, ahová az érintett el tud menni — és ahol valaki végre kérdez.